

Davacı ve Yürütmenin Durdurulmasını İsteyen : TEKEL-Tütün, Tütün Mamulleri
Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı No:27
Unkapanı/İSTANBUL

Vekili : Av. Gülendam Yalçın (Aynı Adreste)

Karşı Taraf : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B 3 Blok - 06530 Bilkent/ANKARA

İstemin Özeti : Davacı şirketin, şikâyetçi teşebbüs ile 01.06.1998 de imzaladığı ve 01.07.1998'e kadar Rekabet Kurumu'na bildirilmiş olması gereken toptan satıcılık sözleşmesi nedeniyle , 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.11.2004 tarih ve 04-73/1066-265 sayılı kararının; 4054 sayılı Kanun gereğince Kurul'un idari para cezası uygulama yoluna gitmeden önce ilgililerden savunma alması gerektiği, bu yöndeki usul hükümlerinin ihlâl edildiği ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Rekabet ihlâllerinin varlığı konusunda hiçbir tereddüt bulunmayan sözleşmeler nedeniyle bildirimde bulunmama cezası uygulanabilmesi için ön araştırma açılmasına gerek olmadığı, 01.07.1998 tarihine kadar Rekabet Kurulu'na bildirilmiş olması gereken 01.06.1998 tarihli toptancılık anlaşmasının farklı tarihlerde ve yakın zamana kadar imzalanan örneklerinin bulunduğu, TEKEL'in sadece şikâyetçi teşebbüsle 1998 yılında imzaladığı sözleşmelerde değil, Kurulun dava konusu kararın alındığı tarihte imzaladığı sözleşmelerde bile, 2002/2 sayılı Tebliğ ile izin verilen ölçünün dışında rekabet ihlâlleri bulunduğu, sonuç olarak bu ihlâllerin 19.maddenin 2.fıkrasında düzenlenen türden sürekli ve tekrarlanan ihlâller olduğu değerlendirildiğinden, zamanaşımı itirazının da dayanaksız olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Erkan DEMİRTAŞ'ın Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak saptanarak bir çeşit idari usul öngörülmüştür. Buna göre Rekabet Kurulu'nun ihbar, şikâyet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir rekabeti sınırlayan anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma açmaya karar vereceği, soruşturma açmaya karar verilmesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilme halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra nihai karar aşamasına ulaşılacağı Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da rekabet ihlallerinin saptanabilmesi amacıyla bir idari usul öngörüldüğünden ,Rekabet Kurulu'nun rekabet ihlâliyle ilgili bir karar alırken, konuyu Kanun'da öngörülen biçimde incelemek ve araştırmak zorunluluğu bulunmaktadır.

Bu durumda, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirketin toptan satıcılık sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiği ilk inceleme sonucu tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle dava konusu işlemin yürütülmesinin durdurulması gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Emin Celâlettin ÖZKAN'ın Düşüncesi : Yürütmenin durdurulmasına karar verilebilmesi için, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27 nci maddesinde öngörülen koşulların gerçekleşmediği anlaşıldığından, istemin reddi gerekeceği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

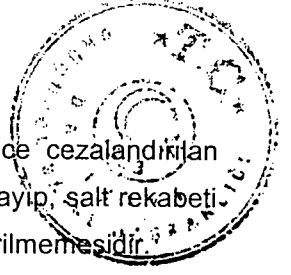

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, davacı şirketin, şikâyetçi teşebbüs ile 01.06.1998 tarihinde imzaladığı ve 01.07.1998'e kadar Rekabet Kurumu'na bildirilmiş olması gereken toptan satıcılık sözleşmesi nedeniyle, 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi uyarınca şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 25.11.2004 tarih ve 04-73/1066-265 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikleri teşebbüs birliği olarak tanımladıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurala bağlanarak en çok rastlanılan rekabeti sınırlayıcı anlaşma örnekleri belirtilmiştir. Anılan Kanun'un 10. maddesinin birinci fıkrasında ise, 4 üncü madde kapsamına giren anlaşma, uyumlu eylem ve kararların yapıldıkları tarihten itibaren bir ay içinde Kurula bildirileceği, anılan hükme aykırı davranılması halinde Kanun'un 16/c hükmü uyarınca idari para cezası verileceği hükme bağlanmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6362

Anılan madde hükümlerinde belirtildiği üzere 16. madde gereğince cezalandırılan husus; herhangi bir anlaşma, uyumlu eylem veya kararın bildirilmemesi olmayıp, salt rekabeti sınırlayıcı nitelikte olan anlaşma, uyumlu eylem veya kararların Kurum'a bildirilmemesidir.

Diğer yandan, 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinde, Kurul'un, ihbar, şikâyet ya da Bakanlığın talebi üzerine veya re'sen bu kanunun 4, 6 ve 7. maddelerinin ihlâl edildiğini tespit etmesi halinde ilgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerine bu Kanunun dördüncü kısmında belirtilen hükümler çerçevesinde, rekabetin tesisi ve ihlalden önceki durumun korunması için yerine getirilmesi ya da kaçınılması gereken davranışları kapsayan bir kararı bildireceği hükmüne bağlanmış, Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü Kısımında, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usuller ayrıntılı olarak belirtilmiştir.

Buna göre Kanun'un 41. maddesi gereğince Kurul, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar verecektir. İleri sürülen iddialar ciddi ve yeterli bulunduğu takdirde soruşturma yapılması yolunda karar verilip, Kanun'un 43, 44, 45,46 ve 47. maddelerinde öngörülen prosedür yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra nihai karar verilecektir.

Daha ayrıntılı olarak ifade edilecek olunursa Rekabet Kurulu'nun; ihbar, şikâyet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği rekabeti sınırlayan bir anlaşma, karar ya da uyumlu eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için ön araştırma yapılmasına karar vereceği, soruşturma açmaya karar vermesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece tarafların yazılı savunmalarını sunma aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilmesi halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra, nihai karar aşamasına gelineceği Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Belirtilen prosedüre uyulmaksızın Kurul'ca, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un yasakladığı bir faaliyetin varlığının saptanmasına ve ceza takibine yasal olanak bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirketin toptan satıcılık sözleşmesinin haksız rekabete neden olduğu iddiasıyla ilgili olarak yapılan şikâyet üzerine, Kurum Raportörlerince düzenlenen ilk inceleme raporunun Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonunda dava konusu Kurul kararının alındığı, Kurul tarafından;

"- Gezici toptan satıcılara verilen, kâr marjının telekom ve akaryakıt dağıtım pazarlarındaki teşebbüslerin kâr marjları dikkate alındığında yetersiz olduğu, gezici toptan satıcılara sabit toptan satıcılara oranla daha az hizmet bedeli ödendiği,

- gezici toptancıların sabit toptancıların aksine rakip sigara markalarının satışını gerçekleştiremedikleri;

dolayısıyla TEKEL ürünlerinin dağıtımını yapmakta olan gezici toptancılara TEKEL tarafından haksız satış koşulları uygulandığı iddialarına yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılacak bir işlem olmadığına, şikâyetin reddine,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2005/6362

TEKEL bünyesindeki Sigara Pazarlama ve Dağıtım A.Ş.'nin (TEKEL Sigara A.Ş.'nin) kurmuş olduğu grup muafiyeti kapsamında olmayan dağıtım sisteminin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nden yararlanabilmesi için;

- Tekel Ürünleri Toptan Satıcılığı Hakkında Yönetmelik ile
- Tekel Ürünleri Toptan Satıcılık İhalesine İlişkin Genel Şartnamesi,
- Sabit Toptancılık Sözleşmesi ve

- Gezici Toptan Satıcılık Sözleşmesi'nin bazı maddelerinin yeniden düzenlenmesi gerektiği, gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi için TEKEL Sigara A.Ş.'ye 60 gün süre verilmesine ve şikayetçi teşebbüs ES-AT A.Ş.'nin TEKEL ile akdettiği ve 01.07.1998'e kadar Rekabet Kurumu'na bildirilmiş olması gereken 01.06.1998 tarihli toptancılık anlaşmasının farklı tarihlerde ve yakın zamana kadar imzalanan örneklerinin bulunması nedeniyle bu anlaşmaların ayrı ayrı değerlendirilmesi gerektiğine, bu durumda zaman aşımından söz edilemeyeceğine, dolayısıyla belirtilen yükümlülüğün süresi içerisinde yerine getirilmeyerek bildirimde bulunulmamasından dolayı şirkete, 4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince idari para cezası verilmesine" karar verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda ayrıntılı bir şekilde belirtildiği üzere, Rekabet Kurulu'nca, davacı şirketin imzaladığı toptancılık sözleşmelerinin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı hükümler içermesi nedeniyle bildirim zorunluluğu olan bir sözleşme olduğu, bu şekilde rekabetin ihlâl edildiği ilk inceleme sonucu tespit edilmesine karşın, bu tespitler nedeniyle soruşturma açılması, ileri sürülen hususlarla ilgili olarak Kanun'da öngörülen savunma hakkının ilgililere kullandırılması gerekirken; 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci bendinin (c) fıkrası uyarınca idari para cezası verilmesinde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Başka bir anlatımla, davacı şirketin şikâyetçi teşebbüsle imzaladığı sözleşmenin Kanun'un anladığı anlamda henüz rekabet ihlâline neden olan bir anlaşma olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bunun saptanılması ancak, 4054 sayılı Kanun'da öngörülen idari usul kurallarının uygulanarak soruşturma sonunda verilecek nihai kararlar mümkün olacaktır.

Açıklanan nedenlerle, davacı şirkete idari para cezası verilmesine ilişkin 25.11.2004 tarih ve 04-73/1066-265 sayılı Rekabet Kurulu kararının davanın esası hakkında bir karar verilinceye kadar yürütülmesinin durdurulmasına, 06.07.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Z.Ayla	Orhun	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	PERKTAŞ	YET	KARAKAYA	ÖDEN

DŞ/07.07.2005

